

BIBLIJSKO - MOLITVENA ZAJEDNICA

SVETI PAVAO

SUDJELOVANJE MARIJE U ŽRTVI NA KRIŽU

Danas želimo, na temelju podataka iz Evandjelja, vidjeti kako je Marija gledala sukob između Isusa i vjerskih poglavara svoga naroda koji je doveo do Isusove nasilne i prerane smrti. Otajstvo Marijina sudjelovanja u Isusovoj muci i smrti Crkva spominje **liturgijski 15. rujna, na spomen Gospe žalosne**. Vidjet ćemo što liturgijske molitve toga blagdana donose kao glavnu poruku vjernicima.

Marijina pomoć Isusu

Evandjelje po Luki donosi zgodu o ženi iz puka koja je bila zanesena Isusovim učenjem i ponašanjem. Prije te zgone Isus izgoni đavla iz njemaka i traži da mu ljudi vjeruju: „**Ako ja prstom Božjim izgonim đavle, zbilja je došlo k vama kraljevstvo Božje**“ (Lk 11,20).

Nakon te zgone Isus, prema Luki, uspoređuje sebe s Jonom na čije su se propovijedanje poganski Ninivljani obratili: kao što je Jona bio znak Ninivljanima tako je i Isus znak svojim povjesnim i svim budućim slušateljima (Lk 11,30). U tom kontekstu žena kliče: „**Blažena utroba koja te nosila i prsi koje si sisao.**“ Isus odgovara: „**Još blaženiji oni koji slušaju riječ Božju i čuvaju je!**“ (Lk 11,28-29).

Ova žena morala je duže vrijeme slušati Isusove propovijedi i promatrati njegovo proročko ponašanje. Dok su se drugi rabini laktali za što utjecajnije učenike i slušatelje, Isus je u zbor Dvanaestorice izabrao uglavnom galilejske ribare i propovijedao nekim ljudima u galilejskim selima i gradovima. Drugi su rabini nastrože pazili na izvanjsko obdržavanje starozavjetnih propisa. Isus je subotom ozdravio ženu koja je болоvala 18 godina. I to tako da ona nije uopće molila ozdravljenje. Nadstojnik sinagoge strašno se razljutio na Isusa što je ozdravljenjem u subotu prekršio stari propis o počinku na dan Gospodnji **(Lk 13, 10-17)**

Dok su farizeji izbjegavli javne grešnike kao kugu, Isus je sjedao za stol s carinicima i drugim grešnicima da im pokaže kako i njima Bog nudi svoje oprostjenje i da im **ulije volju za obraćenjem**. Dobivao je za to prigovor da se druži s grešnicima i pripušta ih među slušatelje svih propovijedi. Dok su farizeji učili da mogu zaslužiti kraljevstvo Božje vršenjem svih propisa Staroga zavjeta, Isus je isticao da se prijateljstvo s Bogom **ničim ne može zaslužiti nego ga svi trebaju ponizno prihvaćati**. U paraboli o milosrdnom ocu i dva nezahvalna sina pokazao je da mlađi sin nije manje potreban Božjeg milosrđa zato što je u tuđini nezahvalno prokockao očevu imovinu od starijeg koji je doduše ostao kod oca, ali se uvijek osjećao najamnikom i jedva čekao kad će otac umrijeti da on postane gazda. **(Otac koji**

oparašta, sin koji se obraća i brat koji je gnejan koji upada u očevu kuću tuče i razapinje oca)

U ovom starijem sinu Isus je prikazao farizeje koji protestiraju što Isus propovijeda da je Bog zaista milosrdan te jedva čeka povratak izgubljenih sinova i kćeri. Žena iz puka mislila je na ovakvo ponašanje i učenje, kad ga je pohvalila. **Ona je zapravo pohvalila Isusovu majku vjerujući da je od djetinjstva Isus takav, da to nije naučio ni u kakvoj školi niti iz iskustva.** Isus je prihvatio pohvalu, ali je istaknuo da je njegova majka velika ne samo po tome što ga je rodila i za njega se brinula dok je bio malen. Njegova je majka još blaženija zato, **što riječ Božju sluša i obdržava.** U svojoj zahvalnoj pjesmi Isusova majka je najavila da će je zvati blaženom svi naraštaji (**Lk 1,48**).

Sada se vidi pravi razlog: **ona je blažena zato što riječ Božju pažljivo sluša**, uz nju osobno pristaje; pokorava joj se; u svom svagdanjem djelovanju i postupcima prema ljudima, u svijetlu riječi Božje traži i prihvaća volju Božju o sebi i drugima. Dok je Isus bio malen, učila ga je takvom slušanju i obdržavanju riječi Božje. Kad je Isus počeo mesijanski djelovati, učila je od njega na nov način shvaćati i vršiti riječ Božju i podržavala ga u njegovu djelovanju.

Marija u Jeruzalemu na dan Isusove nasilne smrti

Pažljivim proučavanjem Evandjelja i židovskih pisanih dokumenata o Isusu dolazimo do zaključka da su dva glavna razloga sukoba Isusova s vjerskim poglavarima njegova naroda: **drukčije tumačenje riječi Božje zapisane u Zakonu, Prorocima i Pslamima te tvrdnja Isusova da je transcendentalni (nadnaravni - onostrani) Mesija.** U tumačenju riječi Božje proglasio je glavnom zapovijeđu ljubav prema Bogu i bližnjemu pa se tako i ponašao. Što se tiče tvrdnje da je Mesija, nije bio prvi ni posljednji u ono doba koji bi tako nešto sebi pripisivao. Međutim, drugi „Mesije“ bili su politički zanesenjaci koji su zlorabili mržnju naroda protiv rimske okupacione sile.

Proglašavli se Mesijom da bi povelj buni s obećanjem da će istjerati strance. Nitko o tih lažnih Mesija nije od strane židovskih vjerskih poglavara osuđen kao vjerski hulitelj. **Isus je o sebi tvrdio da je jedno s Ocem, da je postojao prije nego se Abraham rodio, da čini djela Očeva.** To znači da se smatrao transcendentalnim, onostranim Mesijom koji zaista „poznaje“ Boga u biblijskom smislu riječi pa ga može suvereno objavljivati ljudima. **„Poznavati“ znači biti s Bogom intimno povezan, biti mu ravan.**

Budući da Isus na saslušanju pred židovskim velikim vijećem nije povukao nijednu od svojih izreka niti opozvao svoje postupke, po kojima je objavljivao Boga i očitovao svoju jednakost s Bogom, **veliki svećenik osudio ga je na smrt. Židovi u ono vrijeme nisu smjeli izvršiti smrtnu kaznu, dok je ne odobri rimska okupaciona vlast. Pred Pilatom nisu mogli protiv Isusa iznijeti svoju vjeru kao razlog osude Isusa pa su ga proglasili lažnim kraljevskim Mesijom i zaprijetili Pilatu da će ga ponovno tužiti caru, ako ne odobri izvršenje smrtno kazne nad Isusom. Pilat je propustio iz straha da ne izgubi položaj.**

Evandjelja ne bilježe da li su žene koje su Isusa dopratile iz Galileje bile s njime u dvorani posljednje večere. **S njima je mogla biti i Gospa.**

Također nemamo podataka u samim Evandeljima o susretu Isusa i Marije u toku križnog puta, što predstavlja naša četvrta postaja. Međutim, imamo zabilježeno u Evandelju po Ivanu da je **Gospa bila na Kalvariji, i to „uz križ Isusov“ (Iv 19,25)**. Ovim izrazom evanđelista je htio reći da je Marija hrabro i svijesno sudjelovala u Isusovoj žrtvi. Matej je za žene Galilejke zabilježio da su bile na Kalvariji, ali su izdaleka promatrale **(Mt 27,55)**.

Marija je bila „uz križ“ želeći podržati Isusa u njegovim presudnim trenucima, kao što ga je podržavala u njegovu djetinjstvu i javnom djelovanju. Iako je kao majka patila zbog Sinove muke, razumjela je da on nije mogao opozvati na sudu svoju nauku i svoje vladanje jer bi to bilo odricanje od mesijanskog zvanja, ispravno shvaćenog i objavljenog. „**Vjerno je sačuvala svoje sjedinjenje sa Sinom sve do križa**, gdje je, ne bez Božjeg nacrtu stajala, sa svojim Jedinorođencem mnogo je trpjela i s materinskim se srcem pridružila njegovoj žrtvi, pristajući s ljubavlju na žrtvovanje Žrtve koju je sama rodila (LG 58).

Unatoč teškoj mucu, **Isus je s križa uputio svojoj Majci riječ** kojom je povjerava voljenom učeniku na brigu i njezinoj ljubavi izručuje voljenog učenika. Zahvalan za podršku koju mu je davala u mesijanskom djelovanju i u samoj mucu ne ostavlja je samu na svijetu. Ove Isusove riječi imaju i dublje značenje, ali o tome će biti posebno riječ u drugim našim biblijskim istraživanjima.

U spomen na Marijino sudjelovanje u Isusovoj žrtvi Crkva je uvela posebni blagdan Gospe žalosne koji se slavi 15. rujna, dan nakon blagdana Uzvišenja svetog križa. Crkva se u svojoj dugoj povijesti nije zadovoljila time što na veliki petak slavi događaj Isusove smrti na križu pa i Marijina sudjelovanja u žrtvi Isusovoj. Uvela je Uzvišenje svetog križa u spomen na posvetu prve crkve nad grobom Isusovim u Jeruzalemu god. 335. I u spomen na Heraklejevu pobjedu nad Partima go. 630. koji su bili oteli najsvetiju relikviju kršćana – križ Isusov.

Dan nakon blagdana Uzvišenja svetoga križa slavimo spomen Gospe žalosne, kako bismo od Gospe učili stajati uz križ Isusov i u svjetlu Isusa raspetoga i uskrslog produbljavali katoličko stovanje Majke Isusove.

U popričesnoj molitvi na spomen Gospe žalosne svećeni govori u ime zajednice koja se taj dan okrijepila sa stola riječi Božje i svete pričesti: Gospodine, u ovom smo slavlju primili milost vječnog otkupljenja. Spominjemo se boli Blažene Djevice Marije: Daj da spremno podnosimo nevolje života i tako dopunimo što nedostaje patnjama Kristovim za njegovo Tijelo, koje je Crkva.

